

HELSINGBORG

Förslag på inriktning, mål och ekonomi 2023

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Ärende mål och ekonomi 2023	3
Inledning	3
Nämndens inriktning.....	4
Nämndens mål.....	4
Ekonomi (driftbudget)	5
Investeringar.....	5
Kompetensförsörjning medarbetare	6
Framtid.....	6
Beslut från förvaltningens samverkansgrupp/MBL-beslut.....	7

Ärende mål och ekonomi 2023

Datum:	24 mars 2022
Diarienummer:	00042/2022
Ordförande:	Julia Lelièvre
Förvaltningschef:	Emelie Erixon

Inledning

Socialnämnden står inför många möjligheter framåt samtidigt som utmaningarna är påtagliga. De ekonomiska förutsättningarna blir stramare samtidigt som många invånare behöver oss och förväntar sig bättre, snabbare och mer individanpassad service. Nämnden har påbörjat arbetet med en förflyttning från tung myndighetsutövning till tidiga, nära och biståndslösa sociala tjänster i syfte att inte bara ge bättre service till invånarna utan även vara mer kostnadseffektiv.

Under pandemin har det sociala arbetet utmanats när möjligheten till fysiska möten begränsats. Inte alla invånare som förvaltningen möter kan hantera eller har tillgång till den utrustning som digitala möten förutsätter. Det har funnits utmaningar att säkerställa barns delaktighet vid digitala möten. Ungdomar hade eventuellt kunnat fångats upp tidigare, till exempel vad gäller substansmissbruk, men kan ha lyckats gå under radarn under längre tid när möten skett digitalt. Inställda aktiviteter kan likaså ha påverkat inte bara barn och deras familjer utan även vuxna. De konsekvenser som pandemin har gett kommer bli tydliga framöver och kan innebära ökade kostnader.

Antalet orosanmälningar ligger fortsatt högt och det är av stort värde att omvärlden reagerar när oro finns kring barn. Den ökning av ärenden som har funnits under många år ter sig plana ut och en analys av detta behöver ske. Tillgängligheten till sociala tjänster behöver öka så att barn och deras familjer på eget initiativ kan ta del av dessa. På så sätt kan insatserna ges tidigare, närmare behov och innan familjernas utmaningar har fördjupats och påfrestningarna har blivit för stora. Fler invånare ska uppleva att stödet ger nytta och att de själva i större utsträckning vill vända sig till förvaltningen för att få hjälp.

Forskningen visar entydigt att lättillgängliga, förebyggande och tidiga insatser för barn är ett effektivt sätt att förbättra barn och ungas livsvillkor. Resultaten visar att förvaltningen generellt når allt fler med stöd utan att först gå igenom en utredning och få beslut om bistånd. Under 2023 väntas en ny socialtjänstlag som kommer att ge ökad möjlighet att arbeta med biståndslösa insatser.

Invånarnas behov är komplexa och allt fler riskerar att fastna i långvariga insatser. Nämnden möter nya målgrupper och nya behov. Familjers nätverk fungerar inte på samma sätt som tidigare och anhörigas situation är inte sällan ansträngd. Detta ställer högre krav på samverkan med andra aktörer som till exempel skola, vård- och omsorg, arbetsmarknad, polis och civilsamhälle för att tillsammans hitta samsyn, resursintegrera och se helheten kring individen och familjen. Många individer är återkommande och kostnader för insatser ligger högt. Vikten av kostnadseffektiva hemmaplanslösningar ökar.

Våld i nära relationer är ett allt större problem med stort lidande. Sedan 2021 är det straffbart att utsätta barn för att bevittna vissa brottsliga gärningar i en nära relation, till exempel vålds- och sexualbrott. Samverkan mellan olika aktörer är avgörande för en tryggare tillvaro för invånarna. För att hindra att unga rekryteras eller på andra sätt dras in i kriminalitet behöver det förebyggande arbetet intensifieras.

Utmaningen att hitta familjehem är fortsatt stor i Helsingborg, liksom många andra delar av landet. Detta leder till att många barn får vänta länge på sitt stadigvarande familjehem och att kostnaderna för vården ökar kraftigt, vilket är nämndens största utmaning. Ett omfattande arbete pågår för att både behålla och rekrytera nya hem genom bland annat rekryteringskampanjer, tjänstedesignsprojekt tillsammans med familjehemmen och utveckling av utredningsarbetet.

Antal invånare med missbruks- och beroendeproblem och/eller psykiska funktionsvarianter ökar inte nämnvärt, men allt fler fastnar i långvariga insatser och går inte vidare till självständighet, framförallt i stödboendena

Nämnden ser en utmaning i att behålla erfarna medarbetare och det behövs en fördjupad analys av de

grupper där marknaden styr. Nya arbetsformer, till exempel andra arbetstidsmodeller, behöver tas fram för att möta invånarnas behov. Erfarenheterna från pandemin behöver tas tillvara och möjligheterna till alternativa arbetsplatser kommer påverka om nämnden ska anses vara en attraktiv arbetsgivare.

Socialnämnden har visat negativa ekonomiska resultat de senaste åren. Inför 2022 har nämnden tagit beslut om långsiktiga åtgärder för en ekonomi i balans vid årets slut. Nämnden har också erhållit extra medel inför året, bland annat till generell förstärkning och utveckling.

Framåt i socialnämnden är det viktigt att fortsätta att ifrågasätta och omskapa invanda arbetssätt. Nya vägar för arbetet behöver testas tillsammans med forskning och människor som använder nämndens tjänster i syfte att nå ökad kvalitet och nytta. För att få invånarens förtroende och vilja att medskapa måste tjänsteinnovation vara en självklar del av kärnverksamheten. Det är endast den som tar emot tjänsten som kan avgöra om tjänsten varit till nytta. Resultatet i sig av deras upplevelse är viktig, men än viktigare är att vi låter nya insikter av upplevelserna bidra till den fortsatta utvecklingen av våra sociala tjänster.

Nämndens inriktning

Vi vill arbeta för en trygg stad där vi tillsammans verkar för att barn och ungdomar ges bättre förutsättningar att lyckas i skolan genom ett tidigt, tillgängligt och effektivt stöd till dem och deras familjer. Vi vill förflytta oss från en tung myndighetsutövande socialtjänst till mer tillgängliga sociala tjänster för invånarna när och var de vill. Stödet till barn, unga och vuxna ska utvecklas genom invånarnas delaktighet och medskapande.

Nämndens mål

Under 2023 ska minst 70 procent av invånarna som använder sig av socialförvaltningens tjänster uppleva att det stöd de har fått har varit till nytta

Motivering

Socialnämndens uppdrag är att möjliggöra för invånare som behöver socialt stöd att bli självständiga i livet så att de kan ta en aktiv del i samhället.

Att ta vara på de erfarenheter som enskilda har är en kunskapskälla för att utveckla verksamheten, både avseende utformning och kvalitet och kan därmed göra verksamheten mer effektiv. Genom en löpande kundundersökning ger socialförvaltningen invånare, som avslutat kontakten med förvaltningen, möjlighet att återkoppla om de upplever att stödet de fått har varit till nytta. Personen ska, med förvaltningens hjälp, uppleva en bättre situation på vägen mot självständighet.

Under 2023 ska andelen ansökningar öka till minst 18 procent av det totala antalet anmälningar och ansökningar.

Motivering

Kontakten med socialförvaltningen inleds i stor utsträckning via anmälningar från annan än invånaren själv. Det är viktigt att socialförvaltningen nås av oro kring en invånare, i synnerhet kring utsatta barn. Förutsättningarna för att ta mot stöd kan under dessa omständigheter vara sämre än när invånaren själv tar kontakt. Därför är det av värde att de sociala tjänsterna formas än mer efter invånarnas behov. Våra invånare vill att stöd och behandling är lätt att hitta och komma i kontakt med. Tjänsterna ska vara tydliga och tillgängliga i ett tidigt skede, invånaren ska veta var hen kan vända sig och vilken hjälp som finns. Genom att anpassa de sociala tjänsterna kan vi ge bättre förutsättningar för invånaren till ett självständigt liv.

En ökad andel ansökningar är i sig eftersträvansvärt. Likaså är ett ökat antal biståndslösa insatser av värde för invånarna. Det nyckeltal som följer antalet biståndslösa insatser ger, tillsammans med detta mål, en bredare bild av nämndens förflyttning mot sociala tjänster.

Ekonomi (driftbudget)

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Prognos 2022	Nämndbudget 2023
Kommunbidrag	546 824	576 399	598 582	612 689
Disposition av ackumulerat resultat	4 420	0	0	0
Intäkter	112 007	100 454	92 965	85 962
Summa intäkter	663 251	676 853	691 547	698 651
Utdelningskrav	0	0	0	0
Kostnader	-676 553	-689 232	-691 547	-698 651
Summa kostnader	-676 553	-689 232	-691 547	-698 651
Årets resultat	-13 302	-12 379	0	0
Ackumulerat resultat (inklusive årets resultat)	8 600	-3 779	-3 779	-3 779

Kommentar

Socialnämnden har visat negativa resultat de senaste åren. Inför 2022 har nämnden tagit beslut om långsiktiga åtgärder för en ekonomi i balans vid årets slut. Nämnden har också erhållit extra medel inför året, bland annat till generell förstärkning och utveckling. Nämndens prognos för 2022 visar efter två månader ett nollresultat vid årets slut.

För att klara en ekonomi i balans behöver nämnden prova nya angreppssätt. Det kommer krävas förändringar i arbetssätt, utan att göra det sämre för dem vi finns till för. Nämnden behöver fortsätta med innovativa lösningar och samverkan, både inom förvaltningen och utanför, under 2022 och åren därefter.

Nämndens största utmaning, både gällande ekonomi och verksamhet, är bristen på familjehem. Denna leder till att antalet konsulentstödda familjehem ökar. Även komplexiteten i ärendena är hög, vilket i sig genererar höga dygnskostnader.

Efter att nämnden redovisade underskott i årsbokslut 2021, är nämndens ackumulerade resultat negativt med totalt ca 3,8 mnkr vid ingången till 2022.

Investeringar

Investeringarna som nämnden föreslår i investeringsplanen ska gå i riktning mot Helsingborg 2035 och hållbar utveckling. Större investeringar som nämnden planerar under investeringsåret 2023 och planperioden 2024 till 2029 finns beskrivna nedan.

Investeringar via egen nämnd

Socialförvaltningen har investeringar för cirka 3 mnkr per år för mindre upprustningar, inventarier och liknande.

Investeringar via fastighetsnämnden

Investering	Beskrivning	Karakter	Tidpunkt för färdigställande (mån/år)	Ökad kostnad (mnkr)

Investering	Beskrivning	Karak- tär	Tidpunkt för färdigställande (mån/år)	Ökad kost- nad (mnkr)

Investeringens karaktär: A= Attraktiv stad (offentliga rummet, trygghet, mötesplatser), E= Klimat- och energiplan, I= Informationsteknik, K=Kostnadsbesparande, L= Lagstiftning, M= Miljöeffekter (utöver klimat- och energiplan), U= Underhåll befintlig investering, T= Tillväxt (på grund av att staden växer)

Socialnämnden har inga behov för större investeringar via Fastighetsförvaltningen under perioden 2023-2029.

Kompetensförsörjning medarbetare

För att kunna utveckla framtidens socialtjänst är det viktigt att fortsätta att arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Socialnämnden ser en utmaning i att behålla erfarna medarbetare. Tydliga rutiner behöver skapas för att identifiera nyckelkompetenser och säkra kompetensförsörjningen av dessa grupper.

För de grupper där marknaden styr behövs en fördjupad analys. Långsiktiga handlingsplaner behöver tas fram som främjar utvecklingen och som hanterar både hur nämnden ska behålla och attrahera nya medarbetare. I detta sammanhang kan det nämnas att en nyrekrytering alltid är avsevärt dyrare än att vidta åtgärder för att behålla en kompetens.

Socialnämndens målbild kräver nya arbetstidsmodeller, vilket blir en viktig fråga att utveckla och hitta former för framöver. Likaså behöver nämnden fortsätta att utveckla former för att än bättre nyttja intern specialistkompetens samt hur det kan vara möjligt att vara än mer flexibel och nyttja personalresurserna där behovet just då är som störst.

Erfarenheterna från pandemin måste inarbetas i nämndens handlingsplan. En ny modell syns framför oss där möjligheterna till den alternativa arbetsplatsen kommer vara betydande i avgörandet huruvida socialnämnden är en attraktiv arbetsgivare eller inte.

För att kunna leverera tjänster av god kvalitet behöver socialnämnden fortsätta att ta ett omfattande ansvar för personalens yrkesutveckling. Nämnden kommer att vara en del i den gemensamma yrkesresan i samarbete med ett flertal kommuner och Sveriges Kommuner och Regioner. Detta är en viktig process som ger ökade förutsättningar för att bli än bättre på att samarbeta över gränserna.

Framtid

Den nationella utredningen *Framtidens socialtjänst* lämnar förslag som tillsammans skapar förutsättningar för en hållbar socialtjänst och ny socialtjänstlag. Förslaget om en ny socialtjänstlag välkomnas och kommer innebära en stor förflyttning i det sociala arbetet. 2023 är året då nämnden förhoppningsvis får en unik möjlighet att förflytta arbetssätt från tung myndighetsutövande socialtjänst till mer tillgängliga sociala tjänster närmare invånaren.

För att möta socialtjänstens utmaningar under de kommande åren, då behovet av sociala tjänster ökar kombinerat med stramare ekonomiska förutsättningar, måste det förebyggande arbete prioriteras, individens behov och helheten stå i fokus och tillgängligheten öka.

På systemnivå behöver organisationen förstå att en värdeskapande social tjänst uppstår först om invånaren upplever nyttan av den och att den leder till ökad självständighet. Genom att använda den erfarenhet som finns hos invånarna säkerställer nämnden att tjänsterna ger efterfrågade resultat, nytta och effekter.

Det är en förutsättning att utvecklingen av sociala tjänster sker tillsammans och närmare våra invånare.

Det ställer höga krav på organisationen och professionen att på ett helt nytt sätt lyssna på och skapa tjänster tillsammans med invånarna och ta nytta av forskning och beprövad erfarenhet. Samtidigt måste nämnden vara modig, vara öppen för att bryta mönster i egna arbetssätt, utveckla sin profession och bryta ny mark. Tjänsteinnovation ska framåt vara en självklar del av kärnverksamheten.

Socialnämnden behöver räkna med att bedriva arbetet i större utsträckning när invånaren vill och kan konsumera stöd med en betydligt större tillgänglighet under kvällar och helger. Socialkontoret som fysisk plats kommer inte försvinna helt men kommer inte längre vara det självklara nav som all verksamhet utgår från. Det sociala arbetet kommer bedrivas där invånarna finns, vare sig om det handlar om en uppsökande eller digital verksamhet.

Hur förflyttningen ska ske är i dagsläget oklart men det finns en övertygelse om att socialnämndens erfarenhetsexperten, det vill säga de invånare som använder sig av sociala tjänster, tillsammans med forskningen, professionen och civilsamhället kommer behöva arbeta jämsides för att lösa dessa utmaningar under de kommande 15 åren. Ett första viktigt steg att redan nu fråga invånarna hur nämnden skapar maximalt värde för dem och försöka designa tjänsterna utifrån det.

Alla behöver ha med sig frågan ”om du skulle bli aktuell för sociala tjänster – hur skulle de då se ut och var skulle du vilja få ta del av dem?”

Beslut från förvaltningens samverkansgrupp/MBL-beslut